

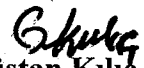

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2921
Tarih : 18.06.2019

13922

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülüsthan Kılıç Koçyiğit
Muş Milletvekili

İşkence insan onuruyla bağdaşmayan bir muameledir. İşkence yasağı insanların bu muamele ile karşılaşmasını önlemek amacıyla ortaya çıkmış ve pek çok ulusal/uluslararası sözleşme ile düzenlenmiştir. Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesinin 3. Maddesine göre; ***“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”*** Hükmü ile işkence yasağını karar altına almıştır. Nitekim bu sebeple İşkence, Türk Ceza Kanunu'nun 94. Maddesinde İşkence ve Eziyet başlığı altında düzenlenmiş olup ***“Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”*** Maddesi ile işkence suç olarak tanımlanmıştır. Uluslar ve uluslararası hukuk çerçevesinde işkence ve kötü muamele suç olarak değerlendirilip ağır insan hakkı ihlali olarak görülürken; Türkiye son zamanlarda tıpkı 90'lı yıllarında olduğu gibi işkence, kötü muamele ve insan onuruna yakışmayan uygulamalarıyla gündeme gelmeye devam etmektedir.

En son örneği Lübnan'da hukuksuz bir şekilde gözaltına alınarak Türkiye'ye teslim edilen ve 6 ay boyunca ağır işkence ve kötü muameleye maruz kalan Ayten Öztürk adlı mahpus ile gündeme gelmiştir. Ayten Öztürk çıkarıldığı mahkemede, 6 ay boyunca Ankara'da bilinmeyen bir resmi kurumda maruz kaldığı ağır işkenceleri anlatmıştır. Ayten Öztürk, Lübnan Havalimanı'nda 8 Mart 2018'de gözaltına alındıktan sonra başına çuval geçirilerek Türkiyeli yetkililere teslim edildiğini ve özel bir uçakla Ankara'ya getirilerek burada bilmediği resmi bir dairede 13 Mart 2018 tarihinden 28 Ağustos 2018 tarihine kadar sistematik olarak işkence gördüğünü, 1,5 x 2 metrelik bir hücrede gece gündüz elleri kelepçeli, gözleri bağlı bir şekilde tutulduğunu her an psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kaldığını uzun uzun savunmasında anlatmıştır.

Ayten Öztürk'ün İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yaptığı savunmada, Ankara'da gizli bir işkence merkezi olduğunu, 6 ay boyunca tutulduğu dairede başka kişilerinde işkenceli sorgudan geçirildiğini, bağırma seslerinin duyduğunu ve çoğu sesin erkek sesi olduğunu işkencecilerin sık sık "Burası emniyet ya da hapisane değil, burada süre sınırı yok. Bir Allah, bir de biz varız. Bizim sözümüz geçer" şeklinde baskı ve tehditler savurduğunu anlatmıştır. Öztürk, mahkemede yaşadığı işkence, kötü muamele ve onur kırıcı uygulamalarını tüm detaylarıyla anlatarak; Türkiye'de işkence sisteminin halen devam ettiğini, bunun için özel ekiplerin oluşturulduğunu 90'lı yılları aratmayan işkence yöntemlerini kullanıldığını aktarmıştır. Yakın zamanda Urfa Halfeti ilçesinde ve Ankara Emniyet Müdürlüğünde işkence olayları söz konusu olmuş ve iddialar baro raporları ile resmi belgelerle doğrulanmıştır.

Buna göre;

1. Ayten Öztürk'ün Lübnan'dan kaçırılarak Türkiye'ye getirildiği bilgisi doğru mudur?
2. Ayten Öztürk, Lübnan Havaalanı'ndan 8 Mart 2018 tarihinde gözaltına alınarak Türkiye'ye teslim edilmiştir. Bu tarih resmi kayıtlara gözaltı tarihi olarak neden geçirilmemiştir?
3. Ayten Öztürk'ü özel uçakla Lübnan'dan Türkiye'ye getirenler kim veya kimlerdir? Bu kişiler devletin resmi kolluk güçleri midir?
4. Ayten Öztürk'ün gün içinde kadın topuklu ayakkabı sesleri nedeniyle resmî bir kurum olduğunu düşündüğü yer iddia edildiği gibi bir devlet dairesi midir? Bu konuda bir tespitiniz var mıdır? İddia edilen bodrum katı işkence merkezi devletin hangi resmi dairesidir?

5. Ayten Öztürk, mahkemede verdiği ifadeye göre; 6 ay boyunca ağır işkence kötü muamele ve onur kırıcı uygulamalara maruz kaldığını anlatmıştır. Bakanlığınız bu işkence iddialarına ilişkin bir araştırma ve soruşturma başlatmış mıdır? Başlatmadıysa ne zaman başlatacaktır?
6. Ayten Öztürk'e 6 ay boyunca işkence yapanlar kim veya kimlerdir? Bu kişiler hakkında açılmış adli ve idari bir soruşturma var mıdır?
7. Ayten Öztürk'ün mahkemede verdiği ifadeye göre, kendisi dışında başkalarında işkence gördüğünü ve hücrelerine yakın yerde erkeklerin bağırma ve ağlama seslerini duyduğunu anlatmıştır. İşkenceye maruz kaldığı tahmin edilen bu kişiler kim veya kimlerdir? Bununla ilgili bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz?
8. Başta Ankara'da olmak üzere 26 kişinin kaçırılma olayı gündeme gelmiştir? Bu kaçırılma olaylarıyla ilgili toplam kaç kayıp başvurusu yapılmıştır? Kaçırılanlar kimlerdir? Yaş cinsiyetleri nedir?
9. Son zamanlarda İçişleri Bakanlığı'na bağlı merkezlerde, emniyet müdürlüklerinde, gözaltı merkezlerinde işkence iddiaları söz konusudur. Bu iddialarla ilgili bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz? Ulusal ve uluslararası hukuk çerçevesinde işkencecilerin cezalandırılma işlemi başlatılacak mı?
10. Urfa Halfeti ilçesinde 51 yurttaşın ve Ankara Emniyet Müdürlüğünde ise 111 diplomatın ağır işkence ve hak ihlaline maruz kaldığı iddiaları belgelenmiştir. Bakanlığınız tespitli ve belgeli işkence vakalarıyla ilgili bir girişimde bulunmuş mudur? Bununla ilgili başlatılan soruşturma hangi aşamadadır?
11. Türkiye'deki hak ihlallerine karşı 5 kuruluş 7 Haziran 2019 tarihinde Birleşmiş Milletler İşkenceyle Mücadele Komitesine Türkiye hakkında genel soruşturma talepli bir başvuruda bulunmuştur. Bu soruşturmanın hukuki ve siyasi sonuçları nedir?